

- ✓ Cümleye Hâkim Olan Duygular
- ✓ Cümlenin İfade Ettiği Anlam Özellikleri

ETKİNLİK 1: Cümleye Hâkim Olan Duygular

Aşağıdaki cümlelere hâkim olan duyguları belirleyerek uygun alanı işaretleyiniz.

Cümleler	Öfke	Mutluluk	Tiksinme	Korku	Şaşkınlık	Üzüntü
1. Gece yarısı çalan zilin sesiyle yerimden sıçradım.	☐	☐	☐	☒	☐	☐
2. Balık halindeki koku dayanılacak gibi değil, hemen buradan çıkalım.	☐	☐	☒	☐	☐	☐
3. Arkadaşlarımın yanında benimle bu şekilde konuşması ağrıma gitti.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
4. Kardeşinin izin almadan eşyalarını kullandığını görünce deliye döndü.	☒	☐	☐	☐	☐	☐
5. Küçük torununu yıllar sonra karşısında görünce kadının dili tutuldu.	☐	☐	☐	☐	☒	☐
6. Kapağı açık yemeklere sineklerin konduğunu görünce midem bulandı.	☐	☐	☒	☐	☐	☐
7. Yıllar sonra çocukluk arkadaşımınla karşılaşınca dünyalar benim oldu.	☐	☒	☐	☐	☐	☐
8. İsteddiği üniversiteyi kazanamayınca iki gözü iki çeşme ağladı.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
9. Ev kapısının aralık olduğunu görünce tir tir titremeye başladı.	☐	☐	☐	☒	☐	☐
10. Öğlunun işe girdiğini öğrenen kadın sevinç gözyaşları döktü.	☐	☒	☐	☐	☐	☐
11. Sözü üçüncü kez kesilen konuşmacı küplere bindi ve semineri terk etti.	☒	☐	☐	☐	☐	☐
12. İçine kapanık o çocuk, bıcır bıcır konuşan birine dönmüş. Böyle biri olacağını hiç düşünmemiştim.	☐	☐	☐	☐	☒	☐

ETKİNLİK 2: Cümleye Hâkim Olan Duygular

Aşağıdaki cümlelere hâkim olan duyguları tablodan belirleyerek uygun alana yazınız.

Cümleler	Duygular
1. Gençcik insanlar yatıyor, yaşını başını almış insanlar onlara hizmet ediyor. Bir yaşıma daha girdim.	Şaşkınlık
2. Bulaşıklar tezgâhın üzerine yığılmış, mutfakta iğrenç bir koku kaplamıştı.	Tiksinme
3. Zor durumda olduğumu bile bile beni hiç aramadı, bu tavrı beni çok incitti.	Üzüntü
4. Aylardır hayalini kurduğu oyuncakları masanın üstünde görünce gözleri parladı.	Mutluluk
5. Öğlunun komşularına karşı saygısız hareketlerini gören adam kontrolünü yitirip bağırmağa başladı.	Öfke
6. Yangının oturduğumuz köye sıçradığını duyunca dehşete düştüm.	Korku
7. Yaşlı adamın titreyen elleriyle su içmeye çalıştığını görünce içim burkuldu.	Üzüntü
8. İyy! Sokağın köşesine bırakılan çöpleri hayvanlar parçalayıp her yere dağıtmış.	Tiksinme
9. Yaz tatilinde ailecek tatile gideceklerini duyan küçük kız bayram etti.	Mutluluk
10. Dedem, gözü gibi baktığı çiçeklerine top gelince sokakta oynayan çocuklara ateş püskürdü.	Öfke
11. Hastaneden aradıklarını görünce anneme bir şey oldu diye ödüm koştum.	Korku
12. Kocaman bir salon, içeride onlarca saz sanatçısı, yüzlerce dinleyici. Ağzım açık kalarak dinledim konseri.	Şaşkınlık

ETKİNLİK 3: Cümlelerin İfade Ettiği Anlam Özellikleri

Aşağıdaki cümlelerin ifade ettiği anlam özelliklerini belirleyerek cümlelerin numaralarını uygun kutucuğa yazınız.

Cümleler	
1.	Sorunlarını sadece güvendiğin insanlara anlatmalısın.
2.	Üniversitedeyken kütüphaneye gidip saatlerce çalışırdım.
3.	Şirketin iyi bir zam teklif etmesini ümit ediyoruz.
4.	Yarın yurt yerleştirme sonuçları açıklanabilir.
5.	Kış günlerini rahat geçirmek istiyorsan şimdiden odun istiflemelisin.
6.	Bahçede gördüğümüz kedinin tasmaı vardı, sahipli olabilir.
7.	Komşularımızın ağaçlarına çıkar, çeşit çeşit meyve toplardık.
8.	Sınavdan düşük not almıştı o yüzden üzgün olmalı.
9.	Öğretmenimizin bizi geziye götürmesini umuyoruz.
10.	Hasta olduğun zaman kalabalık ortamlardan uzak durmalısın.
11.	Bakanlığın düzenlediği festival bu yıl şehrimizde yapılabilir.
12.	Gençliğimde sabahları erkenden kalkıp kasabaya kadar yürürdüm.

Terk Edilmiş Alışkanlık

2, 7, 12

İhtimal

4, 11

Beklenti

3, 9

Tahmin

6, 8

Gereklilik

1, 5, 10

ETKİNLİK 4: Cümlelerin İfade Ettiği Anlam Özellikleri

Aşağıdaki cümleleri ifade ettiği anlam özellikleriyle eşleştiriniz.

Cümleler	
1.	Yazdığım hikâyelerin bir gün bir dergide yayımlanacağını biliyordum.
2.	Sık sık hapşıyorum, grip salgınına yakalanmış olabilirim.
3.	Okul voleybol takımının maçını izlemek için yarın sahaya gidebiliriz.
4.	Köpeğinin tüylerinin dolaşmaması için köpeğini iki günde bir taramalısın.
5.	Babamın yurt dışından gelirken bana konsol oyunu getirmesini umuyorum.
6.	Barajdan gelen borulardan biri patlamış, su kesintisi olabilir.
7.	Bu şirkette daha iyi bir pozisyonda çalışacağımı düşünmüştüm.
8.	Haftaya vereceği davete beni de çağırır diye düşünüyorum.
9.	Vitrinde gördüğümüz kırmızı cüzdanı anneme hediye olarak alabilirim.
10.	Tarladaki ürünleri toplarken komşularımızın yardıma geleceğini biliyordum.
11.	Çocukken arkadaşlarımızla saatlerce yüzer, kumdan kaleler yapardık.
12.	Kazandığım bursun okul giderlerimin hepsini karşılayacağını sanmıştım.

Anlam Özellikleri

a.	Beklenti
b.	Gerçekleşmiş Beklenti
c.	Gerçekleşmemiş Beklenti
d.	Terk Edilmiş Alışkanlık
e.	Tahmin
f.	İhtimal
g.	Gereklilik

1. b 2. e 3. f 4. g 5. a 6. e 7. c 8. a 9. f 10. b 11. d 12. c